

УДК 65.012: 338.45

Стрільчук Р.М.

викладач кафедри економічної кібернетики
Рівненського державного гуманітарного університету

СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена вирішенню проблем стратегічного управління інноваційним розвитком машинобудівних підприємств. Дано авторське визначення поняття «інноваційний розвиток підприємства». Побудовано інноваційну піраміду формування та розвитку стратегічних можливостей інноваційно активного підприємства. Уточнено напрями інноваційного розвитку підприємств на сучасному етапі. Запропоновано матрицю пріоритетів інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.

Ключові слова: стратегічне управління, інновації, розвиток, матриця пріоритетів, інноваційно активне підприємство.

Стрельчук Р.М. СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ И ПРИОРИТЕТЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Статья посвящена решению проблем стратегического управления инновационным развитием машиностроительных предприятий. Дано авторское определение понятия «инновационное развитие предприятия». Построена инновационная пирамида формирования и развития стратегических возможностей инновационно активного предприятия. Уточнены направления инновационного развития предприятий на современном этапе. Предложена матрица приоритетов инновационного развития машиностроительных предприятий.

Ключевые слова: стратегическое управление, инновации, развитие, матрица приоритетов, инновационно активное предприятие.

Strilchuk R.M. STRATEGIC OPPORTUNITIES AND PRIORITIES OF INNOVATION DEVELOPMENT OF ENGINEERING ENTERPRISES

The article is dedicated to solving problems of strategic management of innovative development of engineering enterprises. The author's definition of notion "innovation development of the enterprise" is given. The innovative pyramid of formation and development of strategic opportunities of innovation-active enterprise is built. Directions of enterprises' innovation development on the present stage are clarified. Matrix of priorities for innovation development of engineering enterprises is suggested.

Keywords: strategic management, innovations, development, matrix of priorities, innovation-active enterprise.

Постановка проблеми. В умовах, коли кризові явища і процеси в економіці починають досягати критичної маси, а реалізація ключових цілей і завдань суб'єктів господарювання опиняється під загрозою невиконання, в Україні такі існує сектор підприємництва, здатний, хоча й з труднощами, але долати існуючі перешкоди внутрішнього та зовнішнього середовища, кризовий стан економіки. Інноваційно активні машинобудівні підприємства у кризовий та посткризовий період показниками своєї діяльності переконливо довели, що отримувати чистий прибуток, нарощувати експортний потенціал, збільшувати кількість працівників, підвищувати загальну конкурентоспроможність та інноваційну активність – це цілком реальні речі, особливо якщо заздалегідь подбати про визначення стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розробки стратегічних пріоритетів розвитку підприємств приділено достатньо уваги з боку вчених. Так, В.М. Амбросова та Н.С. Приймак [1, с. 54-60] пропонують це здійснювати шляхом реалізації стратегічного управління із врахуванням стратегічних можливостей підприємств. В дослідженні С.М. Ілляшенко та О.А. Біловодської [3, с. 134-222] обґрунтовується застосування концепції управління інноваційним розвитком промислових підприємств із врахуванням варіантів розвитку ринкових можливостей, результатів аналізу та оцінки сильних і слабких сторін підприємств, а також їхніх можливостей та загроз для вибору оптимального напрямку інноваційного розвитку підприємства. В роботі Н.О. Сімченко [8, с. 94-100] розкрито передумови та стратегічні аспекти розвитку інноваційного потенціалу підприємств. Н.В. Чаленко [10, с. 65-101] для уточнення стратегічних пріоритетів пропонує вико-

ристовувати методичний підхід до оцінки інноваційного потенціалу, що охоплює ресурсну та інституційну його складові, а тоді, шляхом ув'язки напрямів інноваційного розвитку зі складовими інноваційного потенціалу шляхом встановлення рівня інноваційного потенціалу та ступеня впливу результати діяльності і конкурентні переваги, будувати матрицю пріоритетів інноваційного розвитку.

Проте в роботах цих вчених знайшли своє відображення методи та механізми, характерні в більшості для економіки кризи. Також певне місце має розпорощеність поглядів щодо можливих напрямів інноваційного розвитку підприємств. Тому, на нашу думку, більшої уваги заслуговує вивчення можливостей вибору стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку саме машинобудівних підприємств, і особливо інноваційно активного сектору економіки, який визначає експортну орієнтацію економіки країни. Водночас слід враховувати й кризову ситуацію, що накладає свій негативний відбиток на функціонування інноваційно активних підприємств.

Постановка завдання. На основі викладеного можна сформулювати мету дослідження, яка полягає у визначенні стратегічних можливостей і пріоритетів інноваційного розвитку інноваційно активних машинобудівних підприємств шляхом побудови матриці пріоритетів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «інноваційний розвиток» багатогранне. Так, в монографії «Управління інноваційним розвитком промислових підприємств» С.М. Ілляшенко інноваційний розвиток визначає як «процес господарювання, який спирається на безупинні пошук і використання нових способів та сфер реалізації потенціалу підприємства в мінливих умовах зовнішнього середовища в межах обраної місії та прийнятої мотивації

діяльності і який пов'язаний з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту» [3, с. 138].

Натомість Л.І. Федулова розглядає інноваційний розвиток економіки в цілому як зростання її показників, забезпечених за рахунок реалізації інноваційних проектів і впровадження нововведень [9, с. 35].

Л.Л. Антонюк стверджує, що «це незворотній процес переходу з одного стану в інший, який характеризується сукупністю змін, обумовлених впровадженням інноваційних перетворень, що приводять до формування нових властивостей системи, зміни її якісного стану, зростання здібностей, компетенцій, потенціалу та рівня ефективності її діяльності, а також формування здатності чинити опір руйнівним силам зовнішнього та внутрішнього середовища» [2, с. 6].

М.С. Рощка та О.Ф. Веремейчик інноваційний розвиток підприємства розглядають як процес переходу з одного конкурентного, фінансово-економічного стану й позиції на ринку в інші, кращі, більше сильні та стійкі в довгостроковій перспективі за рахунок реалізації інновацій різного ступеня глибини та сфери використання [7, с. 185]. Це авторське тлумачення відмінне від категорії «інноваційна діяльність» головним чином тим, що розвиток вказує на обов'язкову позитивну зміну стану підприємства.

В контексті даного дослідження інноваційний розвиток підприємства – це необоротна, спрямована, закономірна зміна господарського стану підприємства, обумовлена інноваційними перетвореннями у сферах виробництва, маркетингу, фінансів та організаційно-управлінській сфері з метою перетворення наявних стратегічних можливостей у потенційні чи унікальні.

Під стратегічними можливостями вважаємо адекватність і відповідність динамічних внутрішніх ресурсів підприємства вимогам зовнішнього середовища з метою забезпечення подальшого його функціонування та розвитку в стратегічній перспективі.

Наявні стратегічні можливості – ті, які формують існуючу конкурентну позицію на ринку.

Потенційні стратегічні можливості – ті, які дозволяють суттєво покращити існуючу конкурентну позицію на ринку.

Унікальні стратегічні можливості – ті, які здатні забезпечувати підприємству стійку конкурентну перевагу впродовж стратегічної перспективи.

В стратегічному управлінні інноваційним розвитком підприємства важливим моментом є встановлення системної взаємодії стратегічного потенціалу з результатами інноваційної діяльності, уточнення напрямів інноваційного розвитку підприємства.

Як стверджує Ю.А. Романовська [6, с. 24], загальну сутність стратегічного потенціалу слід визначати як сукупність резервів організації, її структури, можливості. Тобто стратегічний потенціал розглядається як стратегічний баланс на визначений момент із додаванням складових нарощування потенціалу (ефективна господарська діяльність, отримання додаткових можливостей та стратегічних ва-жливих зв'язків) за мінусом складових, що спричиня-

ють скорочення потенціалу (інвестиції, витрати на НДДКР, додаткові маркетингові зусилля, неприбуткова господарська діяльність, організаційний етап здійсненої реструктуризації, послаблення системи управління). В контексті зазначеного стратегічний потенціал промислового підприємства пропонується розглядати як перспективне об'єднання організованих ресурсів і можливостей, що характеризуються ціловою спрямованістю.

Основним підходом до аналізу структури інноваційного потенціалу є ресурсний підхід. Інколи зустрічається інформаційний підхід. Більшість методик переважані великою кількістю одиничних показників інноваційного потенціалу при тому, що деякі з них корелюються між собою, деякі потребують інформації, якою не володіють на підприємствах. Деякі пропонувані показники характеризують не сам потенціал, а ефективність його використання. Досить часто вони адресовані підприємству взагалі, не враховуючи галузевих особливостей, в той час, як на систему показників, безперечно, має впливати тип продукції (продукція промислового споживання чи товари побутового вжитку), характер технологічних процесів, ступінь наукомісткості [10, с. 78].

Системну взаємодію стратегічного потенціалу інноваційно активного машинобудівного підприємства (ІАМП) з результатами інноваційної діяльності, яка відбиває логіку інноваційного процесу (мету, умови досягнення цілей і завдань, ключові складові конкурентоспроможного стратегічного потенціалу), відображає структура та зміст інноваційної піраміди (рис. 1).

Підвищення ефективності господарювання та зростання конкурентоспроможності інноваційно активного машинобудівного підприємства шляхом перетворення наявних стратегічних можливостей у потенційні чи унікальні є загальною метою його інноваційного розвитку. Потреба в інноваційному процесі якраз і формується під впливом необхідності підвищення ефективності і конкурентоспроможності підприємства. Задля досягнення мети необхідним і

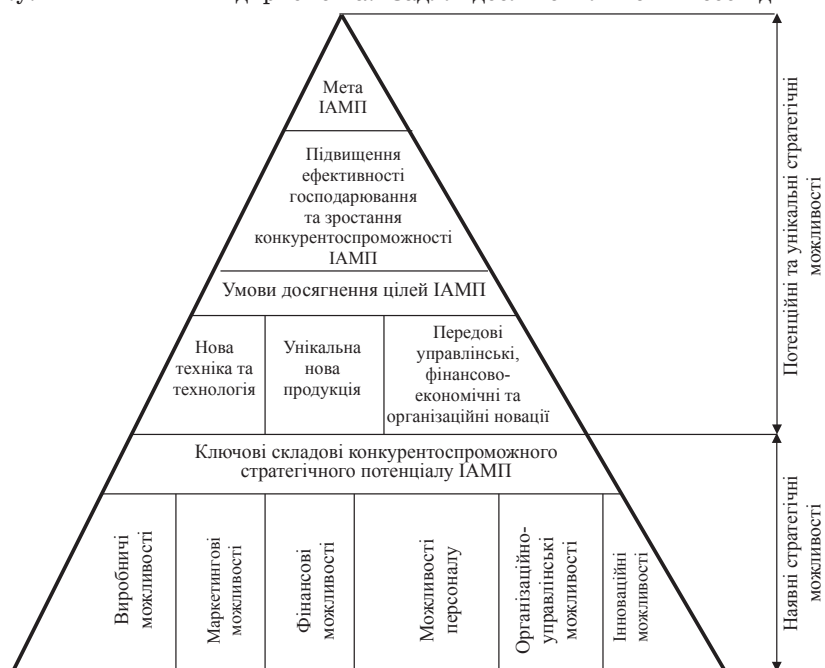

Рис. 1. Інноваційна піраміда формування та розвитку стратегічних можливостей ІАМП (розроблено автором)

доцільним є уточнення напрямів інноваційного розвитку підприємства, які повинні співвідноситись з його наявними стратегічними можливостями (табл. 1).

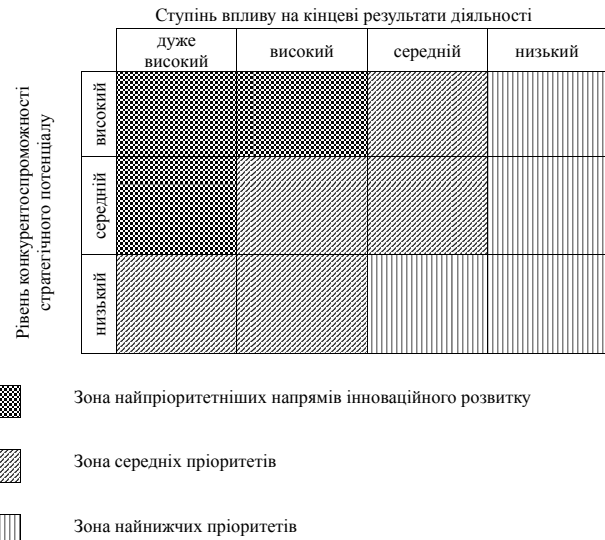
Таблиця 1

**Ключові напрями
інноваційного розвитку підприємства**

Напрями інноваційного розвитку	Заходи щодо інноваційного розвитку підприємства.
Виробничий	Впровадження нових та унікальних моделей продукції, що випускається і/або розробку нових товарів для існуючих і/або нових ринків. Впровадження передової техніки. Впровадження сучасних прогресивних технологічних процесів. Підвищення рівня використання об'єктів інтелектуальної власності у власному виробництві. Реінжиніринг бізнес-процесів.
Маркетинговий	Зміни дизайну продукту, смаку харчових продуктів, нові упакування. Нові моделі ціноутворення. Інноваційні методи просування. Нові канали розподілу, нові моделі роботи з традиційними каналами. Маркетинговий реінжиніринг.
Фінансовий	Впровадження нових фінансових інструментів та методів. Фінансовий реінжиніринг. Фінансова реструктуризація.
Розвиток персоналу	Впровадження кадрових інновацій. Сприяння підвищенню освітнього рівня. Активізація взаємодії з науковими організаціями та консалтинговими фірмами. Впровадження нових прогресивних форм активізації персоналу.
Організаційний	Формування сприйнятності інноваційних змін. Забезпечення повноти інформації для створення і впровадження новин. Скорочення тривалості розробки та освоєння нової продукції. Забезпечення пропорційності виробничої системи. Підвищення гнучкості виробничої системи. Реінжиніринг логістичних бізнес-процесів. Організаційно-управлінська реструктуризація.
Управління	Розробка стратегічного плану інноваційного розвитку. Забезпечення варіативності інноваційних планових рішень. Використання адаптивних методів планування виробництва нової продукції. Впровадження нових бізнес-систем управління, у т.ч. повністю автоматизованих.

Оскільки більшість напрямів інноваційного розвитку вимагає значних фінансових вкладень, тому в умовах наявної кризи в економіці вибір пріоритетних напрямів для інноваційно активних машинобудівних підприємств слід здійснювати на основі оцінки рівня конкурентоспроможності стратегічного потенціалу за певним напрямом та за ступенем його впливу на кінцеві результати діяльності підприємства, як це зазначено нижче (рис. 2).

Оцінка ступеню впливу певного напрямку інноваційного розвитку на результати діяльності здійснюється на основі порівняння результатів оцінки складових конкурентоспроможності стратегічного потенціалу інноваційно активного машинобудівного підприємства (рівень показника встановлюється як

**Рис. 2. Матриця пріоритетів
інноваційного розвитку машинобудівного
підприємства (уточнено за [10, с. 101])**

ступінь його відхилення від середнього значення по групі інноваційно активних машинобудівних підприємств) із динамікою величини його чистого прибутку. За відсутністю кількісних показників оцінки можливе застосування експертної оцінки. Даний підхід, на нашу думку, дозволяє комплексно оцінити результативність, сформувавши економічні механізми й організаційні форми управління інноваційним розвитком машинобудівного підприємства.

Для прикладу, нами було обрано таке інноваційно активне машинобудівне підприємство, як ПАТ «Мотор Січ». Дане підприємство перебуває в п'ятірці підприємств в рейтингу високотехнологічних компаній України за показниками впровадження сучасних підходів до управління маркетингом, діяльність з управління ланцюгами постачання, присутність та успішність збуту на висококонкурентних зарубіжних ринках, ефективна політика науково-технічного розвитку виробництва, привабливість підприємств для інвестицій. Також дане підприємство займає 2 позицію за обсягами виробництва та реалізації інноваційної продукції серед 426 підприємств, визначених як інноваційно активні в секторі машинобудування. Розрахункові показники здійснено за даними фінансової звітності за 2012 р.

Для визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності за даними дослідження нами визначено рівень конкурентоспроможності стратегічного потенціалу та ступінь впливу на результати діяльності підприємства (табл. 2).

Так, виробничий напрям інноваційного розвитку характеризує високий рівень. Це підтверджується наступними значеннями обрахованих показників: відносний показник витрат виробництва на одиницю продукції становить 0,68 грн.; відносний показник фондоддачі рівний 1,79 грн./грн.; відносний показник рентабельності продукції становить 20,4%; відносний показник продуктивності праці рівний 255,6 тис. грн./чол.

Маркетинговий напрям інноваційного розвитку характеризує високий рівень. Це підтверджується наступними значеннями обрахованих показників: відносний показник рентабельності продажів – 29,4%; відносний показник затовареності готовою продукцією – 0,02; відносний показник завантажен-

Таблиця 2
Характеристика складових конкурентоспроможності стратегічного потенціалу ПАТ «Мотор Січ» та їх вплив на кінцеві результати діяльності підприємства

Напрями інноваційної розвитку	Оцінка рівня складової стратегічного потенціалу	Ступінь впливу на результати діяльності
Виробничий	високий	дуже високий
Маркетинговий	високий	високий
Фінансовий	високий	дуже високий
Розвиток персоналу	високий	високий
Організаційний	високий	середній
Управління	високий	високий

ня виробничих потужностей – 0,90; відносний показник ефективності витрат на збут – 2,03.

Фінансовий напрям інноваційного розвитку характеризує високий рівень. Це підтверджується наступними значеннями обрахованих показників: відносний показник автономії підприємства – 0,66; відносний показник фінансування підприємства – 0,50; відносний показник абсолютної ліквідності підприємства – 0,34; відносний показник оборотності оборотних коштів – 1,26.

Організаційний, управлінський та напрям розвитку персоналу інноваційного розвитку характеризує високий рівень. Це підтверджується наступними значеннями обрахованих показників: відносний показник росту чистої виручки від реалізації продукції – 1,95; відносний показник росту вартості нематеріальних активів – 0,71; відносний показник росту чистого прибутку – 1,20; відносний показник віддачі управлінського персоналу – 5,79; відносний показник зростання заробітної плати – 1,14; відносний показник зростання середньоспискової чисельності працівників – 1,06.

Розподіляючи напрями інноваційного розвитку за рівнем конкурентоспроможності стратегічного потенціалу та ступенем впливу на результати діяльності, сформуємо матрицю пріоритетних напрямів інноваційного розвитку ПАТ «Мотор Січ» (рис. 3).

Як свідчить дослідження, для ПАТ «Мотор Січ» пріоритетними є практично усі напрями інноваційного розвитку. До середніх пріоритетів відноситься організаційний напрям розвитку. Загалом бачимо, що дане підприємство здійснює ефективне перетворення наявних стратегічних можливостей у потенційні чи унікальні, забезпечуючи високий рівень ефективності та конкурентоспроможності.

Ступінь впливу на кінцеві результати діяльності

		дуже високий	високий	середній	низький
Рівень конкурентоспроможності стратегічного потенціалу	високий	Виробничий та фінансовий	Маркетинговий, розвиток персоналу, управління	Організаційний	
	середній				
	низький				

Рис. 3. Матриця пріоритетів інноваційного розвитку ПАТ «Мотор Січ»

Таким чином, ПАТ «Мотор Січ» повинне неухильно підтримувати власну стратегічну концепцію розвитку – стратегію зростання на основі широкомасштабної диверсифікації виробництва, зміцнення і розширення своїх позицій на ринку авіаційної техніки та послуг в її експлуатації, яка реалізується за такими основними стратегічними напрямами:

- формування та впровадження пріоритетних цільових програм створення конкурентоспроможної продукції;

- розширення ринків збуту і послуг;
- підвищення ефективності маркетингової діяльності;

- створення ефективного високотехнологічного виробництва на базі його технічного переоснащення;
- формування дієвої системи менеджменту якості.

Місією ПАТ «Мотор Січ» є: працювати так, щоб бути кращим підприємством у сфері авіадвигунобудування. Спираючись на успішний багаторічний досвід підприємства, застосовуючи найвищий інтелектуальний потенціал, використовуючи унікальні передові технології, в тісній кооперації з діловими партнерами забезпечувати Україні статус авіаційної держави.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити головне завдання – постійно підтримувати самодостатність і цілісність інноваційної системи, здатність її до розширеного відтворення та саморозвитку на принципах збалансованості. З цього випливає, що основним принципом інноваційного розвитку інноваційно активних машинобудівних підприємств України є формування механізму, збалансованого у нерозривній системі використання та відтворення багатогранних ресурсів, який забезпечує взаємоузгоджений рух відповідно до головних стратегічних напрямів їх інноваційного розвитку.

Відтак, структура цілісної системи інноваційного розвитку машинобудівних підприємств повинна охоплювати такі елементи та підсистеми [4, с. 225-226]:

- підсистему нормативно-правового забезпечення інноваційного розвитку промислового сектора;

- підсистему обґрунтування та відбору пріоритетних напрямів, формування та реалізації інноваційних проектів регіонального та державного значення;

- підсистему довгострокового прогнозування, стратегічного планування й управління інвестиційним розвитком промислового сектора;

- регіональні центри інформаційно-аналітичної діяльності й маркетингових досліджень кон'юнктури внутрішнього та зовнішніх ринків промислової продукції тощо.

Висновки з проведеного дослідження. З наведеного вище можна зробити наступні висновки.

Для забезпечення беззупинного інноваційного розвитку машинобудівних підприємств слід неухильно створювати умови для ефективного перетворення наявних стратегічних можливостей у потенційні чи унікальні, забезпечуючи тим самим високий рівень ефективності господарювання та підвищення конкурентоспроможності.

Акцент на ключових напрямках інноваційного розвитку підприємства – виробничому, маркетинговому, фінансовому, розвитку персоналу, організаційному та загального управління, їх своєчасна оцінка та виявлення ступеню впливу на кінцеві результати господарювання дозволяють уточнити подальші стратегічні пріоритети інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.

Обґрунтування пріоритетів розвитку вітчизняного машинобудування сприятиме відновленню його ролі

у якості локомотива економічного зростання України та забезпеченню модернізації економіки держави загалом. Випереджаючий розвиток машинобудівної промисловості сприятиме [5]:

– досягненню позитивного синергетичного ефекту в супутніх галузях промисловості, насамперед гірничо-видобувній, чорній та кольоровій металургії, металообробці через збільшення споживання їх продукції;

– створенню замкнених виробничих циклів, побудованих на коопераційних зв'язках між українськими підприємствами;

– розвитку внутрішнього ринку збуту споживчих і промислових товарів власного виробництва;

– зростанню частки товарів з високою доданою вартістю у загальному експорті товарів, зменшенню негативного сальдо зовнішньої торгівлі товарами;

– загальному пожвавленню виробничої активності, що призведе до збільшення прибутків підприємств, які можуть бути спрямовані на технічне переозброєння та модернізацію виробництв;

– створенню додаткових робочих місць у машинобудівній і супутніх галузях.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Амбросова В.М. Деякі підходи до адаптивного моделювання стратегічних можливостей гірничо-збагачувальних підприємств Кривбасу / В.М. Амбросова, Н.С. Приймак // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2009. – № 4 (20). – С. 54–60.
2. Антонюк Л.Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія / Л.Л. Антонюк, А.М. Поручник, В.С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с.
3. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком промислових підприємств: монографія / С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська. – Суми: Університетська книга, 2010. – 281 с.
4. Панченко Ю.В. Формування стратегії інноваційного розвитку промислових підприємств / Ю.В. Панченко, В.М. Куклін // Економічні інновації. – Випуск 47. – 2012. – С. 212–228.
5. Пріоритети розвитку машинобудівної промисловості у рамках антикризової політики України. Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень при президенті України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/451/>.
6. Романовська Ю. А. Формування організаційно-економічного механізму створення стратегічного потенціалу підприємств легкої промисловості [Текст]: Дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 / Романовська Юлія Анатоліївна; Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Луганськ, 2005. – 224 с.
7. Рошка М.С. Інноваційний розвиток торговельного підприємства: поняття та вибір напрямку / М.С. Рошка, О.Ф. Веремейчик // Європейський вектор економічного розвитку. – 2010. – № 2(9). – С. 183–190.
8. Сімченко Н.О. Стратегічні аспекти розвитку інноваційного потенціалу підприємств вугільної галузі / Н.О. Сімченко, Ю.В. Лазар // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 1. – С. 94–100.
9. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник / Л.І. Федулова. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
10. Чаленко Н.В. Формування механізму інноваційної діяльності промислових підприємств (на прикладі швейних підприємств) [Текст]: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / Чаленко Надія Володимирівна. – К.: КНУТД, 2008. – 212 с.

УДК 371.14:334.78

Тимошенко Д.В.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри менеджменту і адміністрування

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

ШЛЯХИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ВІКОВОГО ФАКТОРУ В КОНТЕКСТІ ТІМБІЛДІНГУ

У статті запропоновано підхід до сучасного тимбілдингу із врахуванням вікового фактору виконавчих елементів команди – різновікових працівників українських організацій. Показано особливості формування нових соціальних цінностей і мотиваційних орієнтирів сучасної інтелектуалізованої економіки, яка трансформує поведінку як особистостей, так і їх соціально детермінованих груп. На основі цього з'являється можливість розробки управління теоретичних засад формування мотиваційних механізмів щодо управління інтелектуальною працею персоналу. Результати рекомендовані для масштабного запровадження і ефективної допомоги у використанні керівниками підприємств, установ і організацій інтелектуального потенціалу своїх працівників з метою створення ними інтелектуальних продуктів – майбутніх об'єктів інтелектуальної власності.

Ключові слова: віковий фактор, групи-команди, еґо-стан, економіка знань, інтелект, інтелектуальна праця, інтелектуальний капітал, командна взаємодія, командоутворення, креативність, лідерство, мотив, мотивація, покоління робочої сили, потреба, ритм, самоактуалізація, самовираження, творчість, тимбілдинг.

Тимошенко Д.В. ПУТИ ГАРМОНІЗАЦІЇ ВОЗРАСТНОГО ФАКТОРА В КОНТЕКСТЕ ТИМБІЛДІНГУ

В статье предложен подход к современному тимбилдингу с учётом возрастного фактора исполнительных элементов команды – разновозрастных работников украинских организаций. Показаны особенности формирования новых социальных ценностей и мотивационных ориентиров современной интеллектуализованной экономики, которая трансформирует как поведение отдельной личности, так и социально детерминированных групп. На основании этого появляется возможность разработки управления теоретических основ формирования мотивационных механизмов для управления интеллектуальным трудом персонала. Результаты рекомендованы для масштабного внедрения и эффективной помощи в использовании руководителями предприятий, учреждений и организаций интеллектуального потенциала своих работников для создания последними интеллектуальных продуктов – будущих объектов интеллектуальной собственности.

Ключевые слова: возрастной фактор, группы-команды, эґо-состояние, экономика знаний, интеллект, интеллектуальный труд, интеллектуальный капитал, командное взаимодействие, командообразование, креативность, лидерство, мотив, мотивация, поколение рабочей силы, потребность, ритм, самоактуализация, самовыражение, творчество, тимбилдинг.

Tymoshenko D.V. AGE FACTOR HARMONIZATION WAYS IN TEAMBUILDING ENVIRONMENT

The article deals with the approach to modern teambuilding including age factor of team executive elements – members of various age in Ukrainian organizations. The features of new social values and motivational landmarks of modern Economy of Intellect which transforms both individuals behavior, and their socially deterministic groups are shown. On this basis, a new opportunity for managers